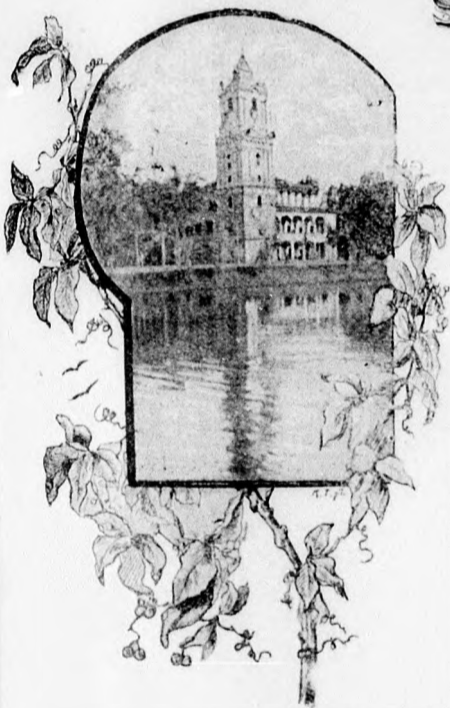

Milléniumi emlékek.

Szomoruan gondolunk vissza az elmúlt hónapokra, hogy miért is nem tarthatott tovább? miért kellett ily hamar mindennek elmulni? Olyanmint a szép álom, melyet szeretnénk újra átélni. De ez földi létünk sorsa, s ez lett a kiállítása is — el kellett múlnia. Most csak abban a fényes feledhetetlen képben gyönyörködhetünk, melyet kitörülhetetlenül vésett lelkünkbe a millénium.

Képzeletben végigjárjuk ismét a

csarnokokat és fölelevenítjük emlékünkből a látottakat.

Sok szépet, hasznosat láttunk, sokat tanultunk mindezekből és főképp, hogy mit kövessünk, mire törekedjünk, és mit igyekezzünk kerülni. Mindenek előtt az ízléstelenséget kerülnünk munkáinkban. Sajnálatos kellett tapasztalni, hogy a sok szép, művészies, ízléses dolog közé nem egy kontármunka csuszott, az ízléstelenség szörnyszülőtte. Nincs se időnk, se helyünk, legkevésbé kedvünk ezekről beszélni, legfőleg annyi, hogy a legkisebb tárgy megtervezésénél és elkészítésénél is rendkívüli óvatosságot ajánlunk, mert nem mindenki születik vele a jó ízlés. Azt tanulni és gyakorolni kell, különben gyakran az illető által

remekműnek tartott darab nevetség tárgyává válik. A *Tündér Ujjak* olvasóit a sok felhalmozott szép holmi közül leginkább a műipari tárgyak érdeklik, azért is emlékezetben körüljárunk ama pavillonokban és termekben, a hol ezek el voltak helyezve.

A pozsonyi városház mintájára épült ódon, templomszerű pavillon, — melynek képe ezen az oldalon látható, — főbejárásának közelében a magyar háziipar kiállítása, míg az emeleten a műkedvelő és iparművészeti munkák voltak elhelyezve.

Mindenekelőtt ama munkákkal foglalkozunk, melyek létrejöttüket az ecsetnek köszönhetik.

Ilyenek a tulajdonképpeni festmények és olyanok, melyek valamely használati, vagy dísz tárgy ékítésére szolgáltak.

Az első teremben mindjárt szembetűnik néhány nagyon szép olaj- és akvarell-kép, részben ismert nevű szerzőtől. Így Erdődy Gyuláné gyermek-tanulmányfeje és rózsái valódi talentumról tanuskodnak. Fodor Róza képeit is láttuk már néhány tárlaton, az itteniek is nagyon ügyesek voltak. Isday Margit tanulmányfejen meglátni a jeles mester: Lenbach hatását.

Borghese hercegnő rendkívül szép dolgokat küldött: akvarelleket, legyezőket, Madonnákat. Akvarelljei közül egy parasztember feje, és egy öreg asszonyé oly rendkívül ügyesen vannak festve, hogy a legelső művészek munkái mellett is megállnák helyüket. Apró tájképei eredeti fölfogást és művészi egyéniséget árulnak el. Gyönyörű legyezőket festett rokokó-ízlésben számos alakkal, és apró Madonna-fejei rendkívül helyesek. Pergamentre vannak festve arany brokátalapon.

A főrangú világ, úgy látszik, nagy előszeretettel foglalkozik az akvarellrel és dicséretül legyen mondva, szerencsésen műkedvelősködni. Így még Apponyiné

grófné, és Esterházy Miklósné hercegné is szép dolgokkal vett részt a kiállításon.

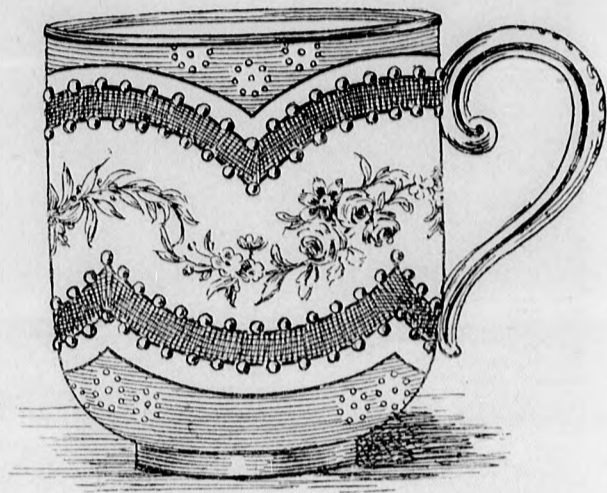
Pejacevich Jolán grófné szintén remek legyezőket festett. A számos legyező között Dluhos Lambertta ezer forintos zsebkendője díszelgett.

Legyező különben volt annyi, hogy számtalan rossz élcre adott alkalmat, melyek rosszabbak voltak néha, mint a legyezők. De volt néhány igen csinos; így Tallián Máriaé, és Brüll Zsófiáé. Treitz Péterné is kiállított néhány legyezőt.

Hölgyeink nagy előszeretettel festenek selyemre. A selyemfestés minden kigondolható alakját láttuk alkalmazva. Így egész csomó párnát. (Dimitrivics Milevna, Tallián M., Brüll Zs., stb.) Úgyes, izlésesen festett kis faldíszek lepték meg a szemlélőt, (Ráth Mariska krizantémjai, Schmidt-Martini Irma, Riekl Gyuláné). Festett napernyőket (Naschitz Eugéniától). Kályhaellenzőket selyemre, gázra, stbire, melyek szép számmal voltak képviselve. Első sorban Ferenczy Ilona kicsi, selyemre festett ellenzője érdemli meg az említést. Természet után festett nagy virágescokor díszelgett a kék selymen, rajta különféle alaku marguerit-virág és néhány cserebogár.

Wagnerné Pongrácz Jusztin bárónő igen csinos üveg spanyolfalat festett szép rózsákkal.

Széchenyi Alexandra grófnő nagyon eredeti öt oldalas ellenzőt állított ki. Az egész zsákvásonzon

1. sz. Csésze. Régi drezdai modor.

van gobelin-szinekkkel festve, az előtérben levő virágok, fák részben zseniliából, részben nyitott selyemszállal himezve. Rendkívüli hatásos darab. Ezt az eljárást különben már volt alkalmunk a *Tündér Ujjak*-ban ismertetni. Kályhaellenzőket küldtek még: Bornemissza báróné., Wörös B.-né, Treitz Péterné és Tóth Bálintné.

Gobelinszinekről szólva, megemlítjük még azt a néhány gobelinutánezatot is, melyet úgyes festett Windischgrätz Valéria hercegnő. Azonkívül Krause Micitől volt egy és Wörching Jánostól. Festést égetéssel párosítva is több fa- és börtárgyon láttunk. A faégetés mestere, Weisenbach János báró, néhány remek pyrografiai lapot állított ki.

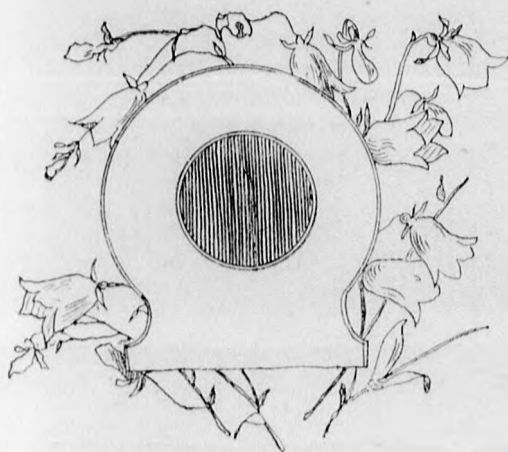
Vörös Boldizsárné nagyon csinos asztal égetése mellett néhány szék, sőt egész butorzatok is pompáztak.

Fafestéssel foglalkozik Benzur Béláné, magyar stíli apró faladácskái igen szépek. Szép esendéletet festett asztalkájára Schmidt-Martini Irma is, Badies Margit pedig egy faldíszre festett csinos gyümölcsöket.

A börmunkák is szépen voltak képviselve. Első helyen Komáromy Erzsébet gyűjteménye említendő. Komáromy a börmunkának hálás és mutatós nemét gyakororolja és pedig se föl nem domborítja az ala-

2. sz. Csészealj. Régi drezdai modor.

5. sz. Zsebóratartó. Bőr- vagy selyemfestés.

kokat, se le nem nyomkodja a felvágott vonalakat. Kevés mintázás után középszerű poncolóval az egész alapot betarkítja és a vonalakat csak felvágva és kissé megszelesítve hagyja. Bármily egyszerű és elég gyors munkájú neme ez a bőrmunkának, azért rendkívüli szép és ő igen ügyesen montirozza tárgyait, így aztán természetes, ha jól elkelnek. Voltak övek, kisebb-nagyobb kazetták, levél-papirdobozok, keretek stb.

Töppler Samuné egy nagy karosszéket állított ki, Treitz Péterné bőr írmappát, Benczur Béláné és Békessy Anna pedig egyéb tárgyakat.

Hölgyközönségünk nagyon kedveli a bőrmunkákat, bár e munkának némelyike kissé megviseli a finom ujjacskákat, mégis előszeretettel készítik abban a tudatban, hogy nagy örömet szereznek ezzel a sajátkezűleg készített szép munkákkal.

Porcellán- és majolika-tárgyakat is nagy számban láttunk, némelyik nagyon csinos volt. Kár hogy nálunk a porcellánfestést nem abban a könnyed modorban tanítják, a mi tulajdonképpen a főszépsége a porcellánfestésnek. A jól sikerült porcellánképnek olyannak kell lenni, mintha lágyan festett akvarellkép volna és ezt csakis a biztos kéz és nagy ecsettel festett lágy, áttetsző tónusokkal

érhetjük el. Nagyon kevés tárgyon találkoztunk ezzel a modorral; többnyire apróra kidolgozott és félnéken meghuzott vonalak jelzik a konturt és tollrajzszerűen készült képeket látunk. Az olajfestéssel porcellán-tátra festett képek legkevésbé sem porcellánfestmények. Ügyes dolgok lehetnek, de nem emelkednek a porcellánfestés művészeti magaslatára.

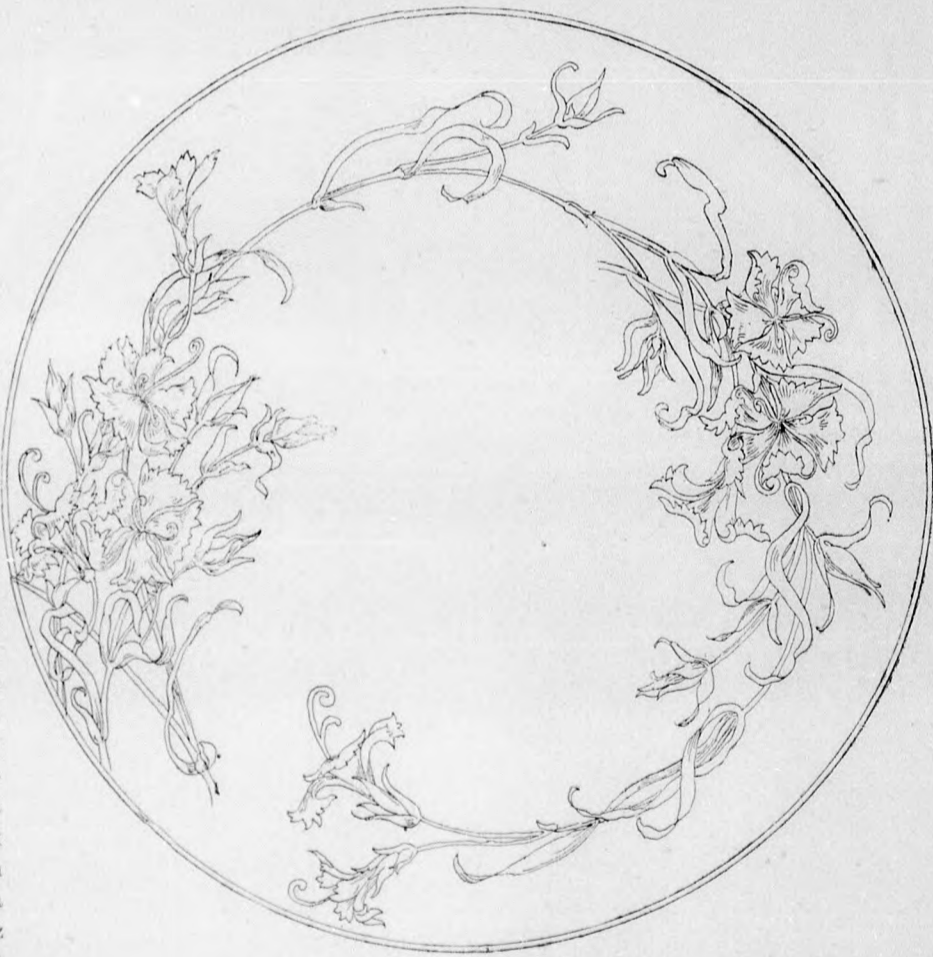
Néhány szép tárgyat láttunk Thill nővérektől. Finoman rajzolt edényeket Löw Tóbiásnétól, Wagner Ferencnéától. Szép tálakat Horváth Mihálynétól. Nagy Jolán egy egész készletet állított ki, melyen Magyarország történelmi nevezetességű helyeinek tájképeit látjuk.

Majolikátárgyakat Kálóczy Lajosné, Moód Gyuláné, Hirsch Károly, Steiner Ida állítottak ki. Asztalkákat, tálakat, vázakat, szervizeket láttunk tőlük izléses kivitelben.

Általában a majolikafestés örvendetes lendületet vett műkedvelőink körében és nem egy kiállított tárgy művészi szemet is gyönyörködtetett.

A műkedvelő fényképek nagy számmal vannak képviselve és mind szépek. De némelyek oly rendkívüliek, hogy alig tudunk megválni tőlük.

Igy például Juhos Ernő képei, melyek többnyire

3. sz. Porcellántányérra való minta.

utazásai közben fölvevett tájak, Olaszországból, Norvégiából stb. Arcképei is vannak. Az igaz, hogy szép modelljei voltak, de a képek is kitűnőek. Stereoszkóp-fölvételei pedig rendkívüli mulattatták a közönséget.

Bohus László bárónak szintén igen szépek a fölvételei. Janovitz Zsigmond a június nyolcadiki felvonulásról tiszta pillanatnyi fölvételeket küldött.

Rónay Jenő sportképeivel tünt ki, Asbóth Béla állatképei, Miklóssy Andor zsánerfölvételei szépek voltak.

Krompecher E. Tátravidéki tájakat örökített meg. Sok érdekes képet küldött még Pattantyus Ábrahám, Rácz, Rozenfeld, Sándy, Reissiger stb.

Halavács Gyula geológus szkioptikon-képeket állított ki. Volt már alkalmunk e kitűnő tudós felvé-

A 2-dik mellékleten egy bájos *kis párnát* látunk Hollós Károly tanár terve után. Az egész nem nagy, természetes nagyságban 30—35 cm. négyszög lehet, de az oly finom rokokó-szállal vegyített virágcsomók, kicsi ágak és a fent szálló szitakötővel rendkívüli bájos egészet alkotnak.

Tűfestésre és keverve arany himzésre volt szánva, de festhetjük is a mintát. Az öltéseket hiven utánozva, himzett képet nyerünk, míg fordítva, ha a tűfestés finom módját értjük, a festéshez csalódásig hasonló minta lesz az eredmény. Így lehet ecsettel himezni és tüvel festeni.

1—2. sz. *Csésze aljával* régi drezdai modorban. Igen jól hat a különös szallagdiszitményű porcellánmással, melyet sokféleképp lehet festeni. És pedig erős rózsaszín vagy kék szallagdisz között igen élénk kis virággirland látható, melyet legjobb szabad kézzel bele-

4. sz. Tányérszegély mintája.

teleit a műegyetem előadásán látni, de mindig örömmel bálmuljuk őket újra. Ugyisintén Kalecsinszky Sándor remek interieur-képeit, melyek csupa diaposzítívek és rendkívüli finom hatásúak.

Zeményi színes diaposzítívjei is gyönyörűek voltak.

A munkák leírása.

Mellékletünk egy eredeti szép mintát mutat. *Porcellántányér*, melyen földiszeder, virágok és gyümölcsök vannak egyszínnel festve és csupa arany felhők közül látszanak előkandikálni.

Természetes színekben is festhetjük, de szép volna egyszín zölde vagy szürkés-kék színnel és arannyal. Az aranyat úgy pettyegtetjük reá és ha gyakorlott kéz veszi a tányért munkába, elég a virágoknak egyszeri beégetése és az arannak egyszeri. De finomabb árnyalatokat nyerünk, ha a virág-részeket legalább is kétszeri beégetéssel készítjük el. Az angolok utolérhetetlenek az e fajta könnyed minták készelésében. Jelen mintánk is egy angol szervizből való.

rajzolni, mert a kopirozás által a legfinomabb részek elvesznek. A kicsi leveleket legjobb egy ecsetnyomással megcsinálni, az árnyékot egy fordulattal megfesteni, hogy a nyomintékek mintegy önkéntelenül belerajzolódjanak.

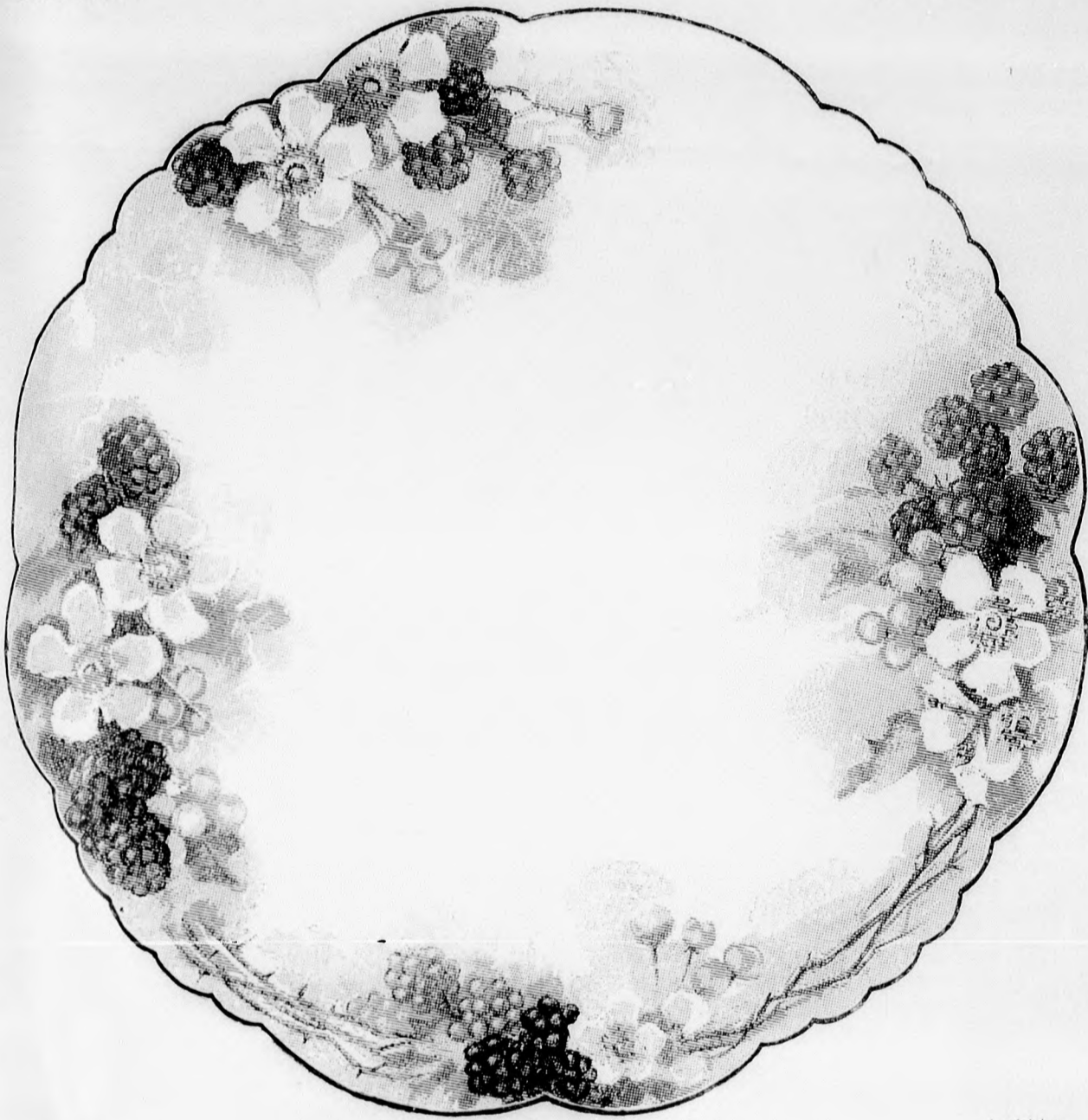
3—4. sz. *Porcellántányérokra* való mintát mutat. Angolos izlésben rajzolt tányér, mely szegfűmintával van díszítve. Fantasztikusan kusza simulnak a perem körül az igen egyszerűen színezett virágok és pedig zöldebarna levelekkel és vörhenyes, igen gyengéd huszín szegfűk. Még egy *tányérszegély* van mellette, mely ennél még fantasztikusabb. Apró állatok bujkálnak az ágak között és az egész gyengéd tónusokkal van festve.

Tervezte mind kettőt: Székely Árpád, és a m. k. kereskedelemügyi miniszter által kiadott mintalapokban jelent meg először.

5. sz. *Zsebóratartó*. Bőr- vagy selyemfestés. Kis virágminta, melyet tetszés szerint használhatunk bőrre vagy akvarellmintának. Legalkalmasabb volna kis zsebóratartónak bőrre, vagy selyemre festve kicsi karácsonyi ajándéknak.

A Tündér Ujjak rajzolója és magyarázója: Treitz Péterné.

Felelős szerkesztő: Csepreghy Ferencné. Kínádtulajdonos: Rákosi Jenő Budapesti Hírlap újságvállalata (igazgató: Zilahy Simon). Budapesti Hírlap nyomdája.

TÖNDÉR UJJAK.

PORCELLÁNTÁNYÉR.

I. mintalap.

AMNHZ
KÖNYV-
TÁRA

TÜNDÉR UJJAK.

PÁRNA. Tűfestés és aranyhímzés.

II. mintalap.

